Ч. 47 (13.286). Львів, неділя 26. лютого 1933. Pocztowa opłatę zapłacono ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр.. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

ТУТКИ
Morwitan
СТАНИСЛАВА ВОЛОШИНСЬКОГО
найліпшого ґатунку

ВІД ВИСОТИ ОЩАДНОСТЕЙ
відданих до вжитку українським економічним установам, залежить наша економічна самовистарчальність і незалежність. Тому складайте свої ощадности
В КООПЕРАТИВНОМУ БАНКУ
„ДНІСТЕР"
у Львові, вул. Руська ч. 20.

Центральний Кооперативний Банк
„Краєвий Союз Кредитовий"
У ЛЬВОВІ
(у власному домі при вул. Третього Мая ч. 15),
ч. тел.: 4-33. — Конто Почтової Щадниці ч.143.467. —
як Центральна Каса Українських Кооператив
приймає вкладки ощадности і обезпечує їх у твердій валюті.

Жовта небезпека.

Війна на Далекому Сході. — Безрадна Ліґа Націй. — Виступ Японії з Ліґи Націй початком антиевропейського обеднання народів Азії.

„Сімнацять місяців трівали примирюючі заходи Ліґи Націй у далекосхідному конфлікті та скінчилися невдачею". Так найбільш авторитетно ствердив три дні тому (21. ц. м.) президент Надзвичайних Зборів Ліґи Націй Гіманс, відкриваючи н-те з черги засідання, присвячене „полагоді" далеко-східного конфлікту. Цим разом те засідання було скликане на те, щоби прийняти т. зв. рапорт комісії 19-ти, який по суті зводився до 3-ох найважніших точок: 1) Ліґа Націй не признає нової держави Манджу-Ко, 2) Ліґа Націй поручає створити з Манджурії автономний край під формальною суверенністю Китаю, і 3) Ліґа Націй жадає від Японії відкликати всі свої війська з території Китаю до полоси залізничих ліній, що остають під японською адміністрацією. Однак Збори Ліґи Націй такого рапорту не затвердили й таких рішучих постанов не прийняли. Сам Гіманс заявив, що „треба оминати навіть підозріння щодо надто великого поспіху(?!)" та запропонував відложити засідання, „щоби всі уряди могли дати своїм делеґатам інструкції". І засідання справді перервали. Воно мало продовжуватися саме нині і в моменті, коли пишемо ці рядки, Ліґа Націй або припечатає упадок свого морального престіжу та задокументує остаточно своє безсилля відкиненням згадавої резолюції чи евент. грою на дальше відкладання справи, або теж започаткує свій орґанізаційний розвал — даючи притоку Японії виступити з Ліґи. Бо японська рада міністрів рішила відкинути пропозиції Ліґи та на випадок, коли Збори Ліґи приймуть рапорт 19-ти, виступити з тієї женевської установи. Делеґація Японії в Лізі Націй отримала в даному напрямку виразні інструкції, рішуче протиставилась згаданому проєктові рапорту та з недвозначною погрозою візвала Збори Ліґи, щоби вони „добре призадумались, поки приймуть рішення".

Тимчасом на вулицях Токіо й інших японських міст ідуть демонстрації проти Ліґи Націй і її „білих імперіялістів" та маніфестації у честь цісаря і армії. І демонстрації ті і манїфестації проходять під найбільш боєвими гаслами проти Китаю. Всі телеграми й кореспонденції з Японії стверджують, що Японія живе у справжній воєнній горячці та що й військовий рух має чисто воєнний характер. Але такі самі вістки йдуть також з Китаю. Тільки що читаємо, що марш. Чанґ-Тсо-Лянґ заявив у Пекіні подорожуючому старому Бернардові Шовові, що „війна з Японією неминуча". А на ділі — всі ці заяви про те, чи війна „буде" або „не буде" є зовсім зайві і навіть смішні, бо війна на Далекому Сході вже є і розвивається з цілим розгоном.

Сам Гіманс ствердив, що „нині є вже три провінції (на азійському суходолі) заняті японськими військами, ці останні переступили вже великий мур, заатакували Шанґай, а в повному ході є приготування заняти провінцію Джеголь". Ось саме про воєнний стан у цій провінції, куди поширились військові операції японців, про їхні ультимативні вимоги до китайців евакувати ріжні міста, про плян походу на Пекін, про чисельність боєвих сил обох сторін і ріжні воєнні подробиці, — про всі ці речі з далеко-східнього воєнного фронту знову розписується ріжномовна преса всіх пяти частин світа, звертаючи увагу, що там, на Далекому Сході, йдуть події, яких наслідки відібються на долі цілого світа.

Від вересня 1931. року Японія з залізною енерґією та послідовністю переводить в життя пляни, які мають забезпечити їй можність кольонізаційної та господарської експанзії. При шаленому перенаселенню матірніх японських островів та при одночасному масовому кольонізаційному поході китайців до Манджурії (впродовж яких 20 літ переселилось до Манджурії ок. 25 міліонів китайців, що проковтнули рештки давніх автохтонів) — похід Японії у Манджурії є справою просто її життєвої еґзистенції. З другого боку анархія китайців та їх пасивність і бездарність є найбільшим моральним атутом для такої самої занархізованої, пасивної і бездарної Европи не анґажуватися надто в обороні „засадничих" прав Китаю. Ніхто теж нині вже не сумнівається, що 1) Японія переведе силою все, що захоче і 2) що ні Ліґа Націй ані теж ніяка окрема европейська чи американська держава плянам Японії не перешкодить...

Нині виринула вже дальша проблема: японсько-китайських відносин *після* того, як закінчиться на азійському суходолі збройна забезпека японських інтересів. Істнує щораз більше даних, що оба ті великі азійські народи, які вже нині відносяться з повною погордою до европейської установи Ліґа Націй, котра одних не змогла зупинити в їх поході, а другим не змогла дати ніякої допомоги, — що оба ті народи помиряться та співпрацюватимуть для взаємного національного розвитку й великодержавної сили.

Якщо це станеться — то з тим моментом примара „жовтої небезпеки" стане реальним грізним мементо для розсвареної Европи.

Франція і совіти.

(Від нашого кореспондента).

I.

Париж, 18. лютого 1933.

Вчора появився в тутешньому урядовому вістнику повний текст франко-совітського договору про взаїмний ненапад і текст угоди про мировий суд; обі грамоти були підписані у Парижі 29. листопада мин. р. Під декретом про ратифікацію стоять підписи президента республики Лєбрена і міністра закордонних справ П. Бонкура. У Москві ратифікацію цих договорів доконано два дні раніше, 15. ц. м.

У колах близьких теперішньому французькому урядови витають обосторонну ратифікацію договору з совітами наче великий — чи не найбільший від війни — успіх французької політики й дипльоматії. Заслугу почину цього акту приписує собі п. Еріо; він і присвячує цій події щораз то нові промови (він залюбки і досить гарно говорить) і статті (він залюбки і доволі добре пише). Його політичний друг, славний адвокат Торрес вніс у парляменті відповідну привітню резолюцію; вона незабаром прийде на чергу нарад палати послів — тоді й почуємо деякі уваги підхожі для автентичної інтерпретації парисько-московського акту. Кажемо: „деякі", бо повної інтерпретації певно не почуємо. Чому? Просто тому, що французи — не українці; навіть без Макіявелія (який на цю тему зложив клясичні і досі ніким не ослаблені поради) кожний сяк-так розважний і почуття відповідальности не позбавлений західно-европейський (тобто французький, італійський і англійський) політик знає і з інстинкту і з розважувань, що саме і стільки саме вільно в даному моменті казати, що треба промовчати, що натякнути і що залишити слухачам для здогадів. Значить, ледви чи почуємо і підчас недалекої парляментарної дебати голосно сказане слово і ясно сформуловану думку, що ймовірно руководить французькими авторами договору з совітами. Слово це і ця думка: відмова подвійного союза Франції зі східно-европейською великодержавою без огляду на соціяльно-політичне обличчя останньої і без уваги на зміни й переміни, які розвиток подій і уплив часу може на обличчю цьому вирізбити.

Бо чи скажуть це чи ні, а таки нема найменшого сумніву, що французька лівиця поневолі розчаровується в своїх замислах французько-німецького замирення (кошти якого мала би була заплатити одна Річпосполита), спровола завертається до старої ідеї, якій, здавалося, завдав був смертний удар пок. Клемансо у своему русофобстві і ще більшому польонофільстві, тай возиться з думкою загатити славянським сходом невгамовну пружність германських надмірів, потреб, вимог і апетитів.

Чи воно вдалосяб — інше питання.

Нема сумніву, що якби Бісмарк був жив і залишився при владі при Вільгельмі II., то ніякий Делькассе не був би зумів захитати договором про „переобезпечення" (Rückversicherung) між Берліном і Петербургом, що ним єдиний великий політик новітньої Німеччини був доповнив договір про потрійний союз з Австро-Угорщиною і Італією. Позбувшися старого (і, треба признати, стетричілого) Бісмарка, молодий Вільгельм II. так само залишив це „переобезпечення", як і занедбав Бісмарківську засаду піклування дружніми взаємнинами з Льондоном. Сам він прилюдно і нераз погрожував Анґлії й заповідав їй руїну її влади над океанами, а один з його канцлерів з парляментарної трибуни

А. Пясецький С. А. Краків
фабрика чеколяди

поручає: у великім виборі безконкуренційні роди сметанкової, молочної десерової чеколяди, як також ріжносортні карамельки і цукри. Не шумною рекламою, дарунками у виді льосів щастя, бонами і т. ін., але якостево знаменитими виробами, приряженими з гарантованих чистих сирівців хочемо здобувати признання якнайширших кол, даючи одночасно своїм виробам приступніші ціни.

Замовлення приймає
Народня Торговля, Львів

простягав пястук „славянській навалі", заповідаючи їй покласти гать „вірними германськими грудьми". За такі — що найменше нетактовні в дійсности просто глупі — словесні вибрики своїх провідників заплатила Німеччина солено, між ін. також і „коридором", а на нашу нещасну країну від розвалу осереднього союза впали ті благодати, якими від війни живемо й задихуємося...

Значить: поворот до політики Делькассе, очевидно **mutatis mutandis**, щодо сходу і заходу, зарисовується нині як один з можливих провідних принципів теперішнього французького уряду в його зусиллях видобути країну з тієї сліпої вулиці, в яку запер її старечий, ненавистю й пересудами перекипілий ум Клеманса з його твердими наче камінь віруваннями в успішність і видатність союзів з такими потугами, як Велика Румунія, Велика Сербія і Велика Польща. Відси і ликування тай радість (справжня чи прибільшувана, а то й удавана) з приводу совітського договору про приязнь і ненапад, понятого як перший крок у напрямі політичного й військового союзу.

Одначе інша річ — поставити собі велику політичну мету, а зовсім інша — осягнути її. У тій безконечно складній системі ріжносторонних, рівнобіжних і противних стремлінь і зусиль, яку називаємо політикою, сама свідомість ясної цілі ще далеко не забезпечує осягнення її; наша політична діяльність розвивається не в порожному просторі, в якому поставлення мети рівнорядне з осягненням її, а в сутолоці чужих зусиль, напружених до інших цілей, зусиль, які на наше зусилля впливають, його викривляють, з простої лінії вибивають, йому протиставляться, з ним дужаються і — буває — його нівечать або й на щось противне нашому намірови зводять. Так і осягнути союз з совітами, новий, тривкий і видатний (ефективний), булоб нині й завтра Парижеві бодай так само нелегко, як нелегко було свого часу республиканській Франції добитися союзу з чорно-реакційною царською Росією Олександра III. Правду сказати, то воно булоб тепер ще далеко важче: віддаль між царською самовладою і республиканською демократією, хоча була й не мала, то все таки не така величезна, як той простір, що відділює нинішню радикально-буржуазну Францію від апокаліптичної соціяльної метафізики совітського уряду. Нічого дивного — дивним булоб, якби було інакше! — що плян союза Франції з Радсоюзом стрічає тут сильний відпір і викликує кріпку критику.

Добра пайка аргументів тієї критики заслуговує, здається нам, бути виведеною також перед очі українського та ще й галицького, громадянина.

Не дайтеся залякати і піддурити!

Як боротися зі зловживаннями підчас шкільного плебісциту.

Саме тепер відбувається перевірка плебісциту за українськими школами та одночасно й шкільний плебісцит за польською мовою навчання. З ріжних сторін напливають скарги, що при цій нагоді деякі чинники стараються залякати, піддурити і знеохотити українських батьків та взагалі звести в нівець усю дотеперішню важку і повну посвяти акцію батьків за українською школою для українських дітей.

Щоби не відповідати кожному зокрема (що получене з великими почтовими видатками) і дати потрібні інформації також тим, які не зверталися до нас безпосередньо за порадою, — наводимо низку фактів, які трапляються частіше, освітлюємо їх правний бік і даємо раду, як поступати в таких і т. п. випадках.

Перевірка умов плебісциту за українськими школами.

Повідомляють нас, що у численних місцевостях при перевірці умов плебісциту за українськими школами поліціянти чи повітові шкільні інспектори випитують батьків, хто їх „намовляв" до шкільного плебісциту, від кого вони одержали шкільні декларації, жадають метрик та „доводів особистих", а навіть посвідок староства, що батько є українцем. Нерідко кажуть ще раз підписуватися на якомусь документі чи на чистому папері, щоби буцімто переконатися, чи підписи на деклараціях є власноручні. Дуже часто при таких нагодах закидають українським батькам протидержавну акцію та нельояльність супроти держави, бо — мовляв — вони хотять викинути державну польську мову зі школи.

Так тенденційно ведена перевірка шкільного плебісциту за українською мовою навчання робить враження слідства за якусь провину. Такого переконання дістають українські батьки, якщо одночасно на ініціяторів та провідників сиплються ріжні адміністраційні кари. Рівнож накладають шкільні кари і т. п. Українська преса подавала чимало таких фактів.

Очевидно така поведінка суперечить законним постановам, а саме:

1) Передовсім шкільний плебісцитовий закон з 31. липня 1924 р. і виконний міністеріяльний розпорядок до нього з 7. січня 1925 р. **на те й видані, щоби батьки українських дітей в шк. віці могли свобідно висловитися, що бажають української мови навчання** у приналежній школі своєї округи. **Шкільні декларації є приписані міністеріяльним розпорядком, отже про якусь протидержавну акцію в данім випадку не може бути мови.** Тому не треба датися залякати закидом, що той, хто домагається української мови навчання у школі „викидає" тим самим польську (державну) мову зі школи, отже веде „протидержавну акцію", бо польська мова всеодно є обовязковою і в українських школах.

2) Ніякий закон ані розпорядок **не вимагає**, щоби батьки **предкладали** метрики, „доводи особисті" чи якінебудь інші документи. Навпаки, § 8. виконного міністеріяльного розпорядку з 7. січня 1925 р. каже виразно, що повітовий шкільний інспектор особисто, або за посередництвом староства чи громадського уряду перевірює, чи підписаний на шкільній декларації батько з вичисленими у декларації дітьми мешкає в межах даної шк. округи, чи діти ті живуть і чи на 1. вересня відповідного року будуть у шкільному віці та чи той, хто виступає в ролі опікуна, має до неї право.

3) Зокрема вимоги предложити посвідку, що дотичний батько є українцем, не тільки не є, але й не можуть бути приписані ніяким законом чи розпорядком, бо це справа совісти і внутрішнього переконання кожної людини. Тут єдиноміродайною заява самого батька без огляду на його віроісповідання. Якщо батько підписав шкільну декларацію з домаганням української мови навчання, то це вже найкращий доказ, що він українець.

4) **Ніхто не має права вимагати зразків підпису** буцім то для порівнання, чи підпис на шк. декларації був власноручний. Підписи на шкільних деклараціях за українською мовою навчання мусять бути легалізовані громадським урядом або нотарем, або судом або старостром і це зовсім вистарчає.

5) Якщо на ініціяторів чи провідників плебісциту за українськими школами накладають десь **адміністраційні чи шкільні кари** з ріжних причин, то в кожному поодинокому випадку треба своєчасно **вносити спротив** і факти подавати до прилюдного відома.

Шкільний плебісцит за польською мовою навчання.

На підставі § 10. виконного розпорядку з 7. січня 1925 р. переводять поляки шкільний плебісцит за польською мовою навчання, який тріватиме **до 30. квітня.** Якщо в якійсь громаді зберуть на своїх деклараціях підписи за 20 дітей у шкільному віці, тоді дотична школа стає двомовною. Ясно, якщо поляки не назбирають стільки підписів, то школа по закону має бути українська.

Щоби лекше підійти українських батьків і видурити в них підписи на шкільних деклараціях за польською мовою навчання, хтось із поляків видрукував декларації в українській мові. На одних таких деклараціях зазначено, що домагається державної („паньствової") мови навчання, а на других деклараціях (видрукованих в ендецькій „Друкарні Народовей" у Львові, вул. Шайнохи ч. 2) взагалі нема подано, якої мови навчання домагається батько. Це пропущено умисне, щоби і від свідомих українців видурити підписи (мовляв: „На декларації ніде нема сказано, що це за польською чи паньствовою мовою навчання, отже підписуйте сміливо"). Ясно, що опісля анонімові автори тих друків допишуть у відповідному місці „за польською" чи „за паньствовою" мовою навчання і декларація за польською школою готова.

Збиранням підписів на шкільних деклараціях за польською мовою навчання займаються учителі й учительки безпосередньо від батьків або через шкільних дітей, а буває, що прямо кажуть шкільним дітям підписувати їхніх батьків на шкільних деклараціях.

Бувають випадки, що й інші поляки на ріжних становищах та поліціянти займаються збиранням підписів на шкільних деклараціях, заявляють при тому, що внесені в грудні 1932 р. шк декларації уневажнені і тепер треба підписувати наново, або наводять ріжні інші причини, і потому батьки довідуються, що це були декларації за польською мовою навчання.

Очевидно, треба освідомити загал українських батьків, що **плебісцит за українськими школами минув 31. грудня 1932 р. тому тепер не треба вже підписувати ніяких шкільних декларацій і взагалі ніяких інших документів ані чистого паперу.**

Однак, якщо десь батьки з несвідомости чи через необережність підписали декларації за польською мовою навчання, то повинні негайно запротестувати проти такого підступного видурювання підписів і відкликати свої підписи. Таке письмо мають підписати всі батьки, від яких видурено підписи та вислати поручено почтою за зворотною посвідкою (рецепісом) до приналежної Повітової Шкільної Ради. Коли місцеві обставини на це дозволяють, то не школилоб якщо власноручність таких підписів на протесті потвердив би Гром. Уряд чи нотар або суд. Однак це неконечне. Якщо місцеві обставини того роду, що потвердження власноручности підписів на такому протесті булоб важко дістати, то вистарчають власноручні підписи без потвердження.

Зразок протесту проти видурювання підписів.

До Світлої Повітової Шкільної Ради
в . . . .

Ми нижче підписані батьки українських дітей в шкільному віці громади . . . . . повіту . . . . внесли в грудні 1932 р.

ЗБІЛЬШУЄ ВАГУ ТІЛА,
ПОБУДЖУЄ АПЕТИТ,
ЗАГАЛЬНО ЗМІЦНЮЄ,
МАЄ В СОБІ ВІТАМІНОВІ ЧИННИКИ

JECOROL
МАГІСТРА А. БУКОВСЬКОГО.
Вистерігайтеся безвартісних підрібок і наслідувань.

По концерті та по всяких театральних імпрезах зустрінете своїх знайомих у КАВАРНІ „УНІОН", вул. Косцюшка 1 (Народн. Гостинниця). 11-90

Ощадна господиня вживає лише мила до прання і тоалетового

„Ваше Очко"

бо нема ліпшого від нього щодо якости. Дістанете виключно у фабричній складниці мила і свічок

„ВАШЕ ОЧКО"

1294 **ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 1, РІГ РИНКУ.** 2-3

разом з іншими батьками шкільні декларації з домаганням української мови навчання в тутешній школі і за тим непохитно обстоюємо дальше.

Після того п. . . . . видурив у нас підписи на шкільних деклараціях за польською мовою навчання в той спосіб: (Описати як було).

Щойно пізніше ми довідалися, що це були шкільні декларації за польською мовою навчання.

Отсим заявляємо, що уневажнюємо наші підписи на деклараціях за польською мовою навчання та їх відкликуємо.

. . . . . (місцевість) дня . . . . . 1933 р.

Підписи й адреси батьків.

*

Крім того про кожний такий і т. п. випадок інформувати також Правну Оборону при „Рідній Школі“ у Львові (Ринок 10) та українську пресу. Не слід даватися залякувати і піддурювати, а вперто боротися за свої права аж до повної побіди.

Англія фабрикує зброю.

„Дейлі Експрес“ повідомляє, що фабрика зброї Вікерса встановила 24-годинний день праці при виробі муніції для Далекого Сходу. Особливо поспішно виробляють ґранати. Для замилення очей управа фабрики впевнює, що замовлення прийшло із Сіяму.

Золото в Манджурії.

Японська наукова експедиція під проводом професора університету в Кіото, д-ра Кураіші, що вернула на днях до Токіо, привезла сензаційну вістку, що на терені долішнього Амуру та Сунґарі в північній Манджурії відкрито величезні поклади золота містоти 3.800 тон, вартости поверх 2 міліярдів долярів. В тих околицях мають находитися теж поклади срібла, олова і цинку. Інтересовані чинники приступлять до експльоатації тих скарбів.

Мобілізація в Колюмбії.

ПАРИЖ, 24. II. ПАТ. Бразилійські часописи довідуються зі столиці Колюмбії, Боґоти, що колюмбійський уряд оголосив мобілізацію всіх громадян від 20 до 45 літ.

Крівава партійна боротьба.

БЕРЛІН, 24. II. ПАТ. В ріжних сторонах міста Ляйпціґу прийшло вчора вечором до поважних ексцесів на політичному підкладі. Одного райхсбанерівця вбито, іншого тяжко ранено. Погурбовано теж двох гітлерівців.

Невже 4-те греко-кат. епископство в Галичині?

Чутки про окреме греко-кат. епископство для Лемківщини.

Довідуємося, що деякі москвофільські круги на Лемківщині й у Львові роблять заходи у варшавського нунція та в польському уряді, які йдуть у тому напрямі, *аби весь терен Лемківщини виділити з-під юрисдикції греко-кат. Ординаріяту в Перемишлі й утворити для греко-кат. парохій на Лемківщині окреме епископство.* Ті круги, що добиваються виділення Лемківщини в окрме греко-кат. епископство, обіцюють собі й іншим, що з ментом креування того епископства. всі ті лемківські громади, що перейшли в останніх роках на православя, повернуться знову до греко-кат. церкви.

Не знаємо, як далеко пішли заходи в цій справі і як поставилися до цього дивного пляну компетентні ватиканські та польські урядові круги. Одначе з факту, що в москвофільських кругах всі доброї надії, що називають уже навіть кандидатів на становище лемківського епископа в особах *о. д-ра Нагорнянського* у Варшаві, *о. д-ра Масцюха* в Перемишлі й *о. д-ра Мишковського* у Львові та подають також осідок того епископства у Криниці, де є величезний парохіяльний дім-палата, — можна зробити висновок, що щось у тій справі вже робиться і не виключена річ, що українське громадянство може бути заскочене в найближчому часі номінацією на епископа одного з поданих вище кандидатів.

Від себе скажемо в цій справі ось-що: Такий плян, якщо він мав би бути зреалізований, *іде в розріз з українськими національними інтересами, а до того не принесе найменшої користи нашій церковній справі на Лемківщині.* Не окремого епископа там треба (котрий, судячи по кандидатах, ширив би дальше москвофільство, яке й довело до переходу багатьох громад на православя!), але добрих, ідейних, щиро відданих народові священиків, відповідно переведених місій та освідомлюючої культурно-освітньої праці звязаної з акцією харитативною. Тільки така вперта, послідовна й доцільно поведена праця моглаб за якийсь час видати свої овочі і привернути збаламучених ріжними аґітаторами лемків знову до греко-кат. церкви.

Франція зброїться перед Гітлером.

В дискусії над фінансовим проєктом у французькому сенаті б. президент Мільран виголосив промову, в якій спротивився зменшенню військових кредитів. Сильна французька армія в нинішньому стані Европи є ґарантією миру. Деяка реформа французької військовости потрібна, однак зменшення кредитів було би шкідливе для інтересів Франції. Коли в Німеччині дійшов до влади Гітлер, що зовсім явно домагається ревізії трактатів, Франція не може позволити собі на зменшення своєї оборонної сили. Промовець остерігає перед грозячою небезпекою. В результаті сенат відкинув більшістю голосів ухвалений палатою депутованих проєкт редукції військового бюджету.

Наслідки гіртенберської афери.

ВІДЕНЬ, 24. II. ПАТ. Ґенеральний директор австрійських залізниць д-р Зефельнер подався до димісії. Причиною димісії був конфлікт між ним і канцлером Дольфусом тому, що нема змоги виплатити пенсій залізничим службовцям 1. березня ц. р. Канцлер Дольфус заявив, що був про це запізно поінформований. Залізничі службовці заповіли на 1. березня страйк, якщо не дістануть пенсій.

В справі тієї димісії „Екстраблят“ довідується, що вона вяжеться з ґіртенберською аферою. Директор Зефельнер жертвував одному службовцеві із соціялістичної організації залізничників 150 тисяч шилінґів, якщо своїм впливом уможливить перепуск транспорту зброї з Гіртенберґу до мадярської границі. Канцлер Дольфус, довідавшись про плян Зефельнера, покликав його до себе і ствердивши фактичний стан припинив його в урядуванні.

Стверджено, що сума 150 тисяч шилінґів справді вплинула до каси союзу залізничників.

—o—

Гітлер не радить цісареві вертати.

ЛЬОНДОН, 24. II. ПАТ. „Дейлі Експрес“ приніс ближчі подробиці зі стрічі жінки б. цісаря Вільгельма Гермін з Гітлером в однім аристократичнім домі в Берліні. Підчас розмови Гітлер мав заявити, що теперішня хвиля ще не назріла до повороту цісаря. Політичні й господарські труднощі Німеччини такі великі, що не можна тепер ризикувати повороту династії на престіл.

Ревматики і ті, що терплять на нервові болі повинні у власному інтересі випробувати таблетки Тоґаль. Бо Тоґаль поборює ті недомагання, не дає призбируватися мочевому квасові, який, як відомо, є причиною тих терпінь. Спробуйте і переконаєтеся самі, але домагайтеся у власнім інтересі лише оригінальних таблеток Тоґаль. Можна дістати у всіх аптиках. Ціна 2 зол. **Тоґаль.**

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 26. ЛЮТОГО 1933.

ВОЛОДИМИР БИРЧАК.

З доби „Молодої Музи“.

Дорогий Товаришу!

З приємністю вичитав я в „Ділі“ фейлєтон про „Молоду Музу“. Але ти, товаришу, Михайле Рудницький, тільки був термінатором у „Молодої Музи“, характеристику її подав добру, але в дечім хочу її доповнити.

Ще перед заснуванням „Молодої Музи“ був я членом двох літературних гуртків. Один скликав проф. О. Колесса: ми зійшлися в бібліотеці Наук. Т-ва ім. Шевченка, але той гурток мав тільки одно засідання і якось так сам від себе розпався. Другий гурток (літературної критики) скликав був І. Франко. Теж були тільки одні сходини. Одначе на тих одних сходинах ми почувалися досить звязані, кожний, що промовляв, дивився на бороду Франка. Франко мовчав, пустив нас говорити, аж при кінці по нас усіх промовив, того хвалив, того знов ганив. По тих одних сходинах ми більше й не сходилися, мабуть тому, що члени були якісь недібрані, чи може тому, що І. Франко не мав часу.

У 1906. р. задумав В. Будзиновський видавати літературний часопис „Світ“ і ось зібрався гурт молодих письменників і переняв редаґування „Світа“. Остап Луцький охрестив цей гурток „Молода Муза“.

Гурток складався з молодих людей, меншбільше рівного віку, дуже ріжних вдач, людей неважли погідних і людей, що у всьому виділи трагедії; були тут реалісти й символісти. Хто зна, чи саме оця ріжнородність не причинялася до великої одноцільности гуртка.

Ми сходилися вечорами й кілька разів у тиждень. Читали свої „твори“. Коли нині по літах згадую ці засідання, то згадую їх з тугою, що нині не можу належати до такого гуртка. По перечитанню йшла жива, горяча дискусія. Як часто ми тут сварилися, переконували один одного. Було й таке, що хтось зачав читати, а йому з місця казали: — „Досить, вже видимо, що то дурне!“ — Крім того, що один виказував хиби другому, ми собі й помагали, радили, якби річ зробити ліпше, краще. Автор брався поправляти, читав удруге, йому знов виказували хиби. А все ж підчеркую з притиском — *ніхто ніколи не гнівався за критику.* Мабуть тому, що ця критика не тільки виказувала хиби, але й поправляла, учила. По таких горячих засіданнях ми перевірювали свої кишені й ішли до каварні, де найвищим, що ми собі дозволяли, була чорна кава і „чорна індія“. У каварні йшла далі палка дискусія — часом від 8. вечором до 7. рано — при одній „чорнія“.

Як похвальну рису того гуртка підчеркнув я ще й те, що члени „Молодої Музи“ ніколи не писали на себе похвальних рецензій, як це часом практикували й практикують інші літературні гуртки. Нас називали „кружком обопільної адорації“, але про адорацію не було бесіди, хіба про щирість та отвертість у висказуванні своїх думок.

Здавалось би, що такі літературні гуртки як „Молода Муза“ повинні би знайти в суспільности прихильність, піддержку. Так не було. Нас били і то добре били. Нас бив І. Франко в „Літ. Наук. Вістнику“ й устно. Ми сходилися з І. Франком майже що дня в каварні „Монопольці“. Я був редактором „Світа“ і раз похвалив мене І. Франко як редактора такими словами — „Чудові поезії друкуєте в „Світі“! Оцю поезію можна читати згори вділ, але можна читати і здолу до гори... Послухайте, я перечитаю вам її здолу до гори...“ І він перечитав її. — „Бачите, вона чи сяк, чи так, однакова“... Правда, автор тієї поезії зреванжувався потім Франкові. На літературних сходинах у „Бесіді“ спитав Франка, що думає про такі вірші:

Маріння всю нічку квітневу
Танки між квіток
Хвацьки тнуть.

Скоро виголошений вірш був незрозумілий Франкові; він казав собі його поволі повторити й заявив, що це не жадна поезія, а просто ідіотизм. Тоді показали йому „Літ. Наук. Вістн.“, якого він був редактором і з якого виняли ті вірші...

Франко нас бив зі щирого серця і зі злости. У малій книжечці, яку видали у Кракові Люнатик (Б. Лепкий і О. Луцький) були дотепні травестії між іншим і з Франка. Крім Франка бив нас і цілий той гурт людей, що були довкола Т-ва ім. Шевченка. Нас називали протисуспільниками, зdeклясованими буржуями, тощо. Щож? — великим людям треба багацько вибачити.

Але нас били й маленькі люди, які нині й пощезали з овиду. Нас били, бо життя в Галичині то мало й має до себе, що завжди треба когось бити. Чужий не завжди дасться, отже биймо свого! Багацько людям було незрозуміле, що мо-

JOB

ОРИҐІНАЛЬНІ ФРАНЦУСЬКІ
ҐІЛЬЗИ і БІБУЛКИ
Знову можна дістати.

Для безпеки кордонів.

ТОКІО, 24. II. ПАТ. Переговори, яких метою є визначити мішану кордонну комісію, що буде складатися з представників Японії, Манджурії та СРСР, відбудуться в перших днях березня, після приїзду більшовицького амбасадора. СРСР, згодився на створення такої комісії, якої завданням буде визначити кордони, щоби не допустити до інцидентів на більшовицькім кордоні.

Бої за Джеголь.

ПЕКІН, 24. II. ПАТ. На основі китайських джерел після триденного бомбардування Чао-Яну японські відділи в силі 20.000 людей і манджурський відділ у силі 10.000 людей розпочали загальний наступ на Чао-Лян при допомозі піхоти, артилерії, танків і літаків. Китайці були приневолені завернути в околиці Нан-Лін і Пей-Піяо, творячи вздовж узгіря уфортифіковану лінію, щоби здержати японську офензиву.

Плянують замах на Гітлера.

БЕРЛІН, 24. II. ПАТ. Поліція розвязала вчора комуністичний виборчий мітінґ у спортовій палаті. Комуністичний посол Пік, покликуючись на повідомлення деяких часописів про пляни замаху на канцлера Гітлера, заявив, що такий замах можна легко заінсценізувати, щоби стягнути репресії на робітників. Промовець накликував організувати масову самооборону робітників

Німецька збройна сила.

З Мінхену повідомляють, що міністр райхсвери ґен. Бльомберг з нагоди військової ревії виголосив до старшин промову, в якій вказав на військову силу Німеччини. Він зазначив, що вправді тільки армія є озброєна, однак довкола неї стоять міліони зорганізованих німців, що мають ту саму ціль і чують так само, як армія.

Пресові репресії в Румунії.

З Букарешту повідомляють, що державна прокуратура видала розпорядок, на основі якого всі ліві часописи заборонено аж до відкликання.

же бути гурт людей, який себе не їсть, який згуртувався, чогось хоче, отже треба його бити. І били по дурному, не по джентельменськи. Доходило до того, що писали: „Такі твори пише професор ґімназії. Як він може морально виховувати молодіж?!" — і відтинки цих рецензій посилали Краєвій Шкільній Раді...

Лірики з „Молодої Музи" хвилювалися. — „Присягаю, що ломлю перо!" — присягав Петро Карманський і — Богу дякувати не дотримав слова.

Правду пишеш, що політика стала згодом для більшости життєвою трагедією. Але — чи могло бути інакше? Чи могли події світової війни та будування Української Держави не зачіпити членів „Молодої Музи"? Чи могли вони стануть байдужі до подій і не дати себе захопити й тим подіям? Це було неможливе. Інша річ, що до тих подій не були ми приготовані душевно. Дехто заломився, дехто впав. Але годі, данину свому часові годі не віддати.

Ти, Михайле, сидиш у Львові. Що було би, якби так знов скликати до Львова на чорну каву та на „чорну індію" членів давної „Молодої Музи"? Дехто постарівся вже, важко несе життя, але може ще дехто і не постарівся. Чи думаєш, що досвід зібраний у житті і наука викарбувана в душі вже не варта, щоби їх зужити? Як раз цей тяжкий час, який переживаємо, каже організуватися, збирати сили. Члени „Молодої Музи" перейшли Европу, жили під ріжними цісарями й королями та в ріжних республиках. Дехто був і в Америці, дехто виділ береги Азії. Невже вони по тім всім — не малиб що нового сказати?

Ужгород.

—o—

Перед французько-українською виставою у Львові.

Голос французького критика.

У неділю в 12-ій год. відбудеться святочне відкриття малярської вистави французьких та українських мистців, у салях „Національного Музею". Це вже вдруге виступлять наші мистці поруч із чільними французькими, з яких неодин має нині вже світове імя. Для характеристики цієї вистави подаємо переклад передмови відомого французького критика Максиміліяна Ґотіє, написаної до катальоґу цієї вистави.

„Виступ, якого ми є свідками, вже має за собою прегарні осяги: він доказує, що у Парижі існує гурт українських мистців, виїмково сильних і обєднаних.

„Та на підставі нинішнього стану й інформацій, які маємо, не можемо передбачити хто зпоміж них стане таким героєм, як Манес для Чехословаччини або Мештрович для Югославії, бо зуміє розбудити національну свідомість своєрідною естетикою.

„Нехай у Львові знають бодай те, що ми хотіли би знати щось більше про українське мистецтво і що в нас прийняли би з якнайбільшим зацікавленням виставу, що давала би огляд від візантійщини через новітні часи до нинішньої доби і показала, що в цьому мистецтві є одноцільний тяг і дуже щаслива сполука Сходу та Заходу.

„Друга мета нинішнього виступу є показати в одному з огнищ української культури китицю творів — вибраних і дібраних так, що треба за це висловити найбільше признання —, що заквітли на галузях і навіть на найменших гілках „Паризької Школи".

„Як ми, французи, не маємо бути вражливі на факт, що наш край грає у сучасному мистецтві ролю, яку займала Італія у добі Ренесансу.

„Та історія навчила мене, що варта всякі імперіялізми і гадаю, що ані серце ані розум не дозволяють говорити про факт геґемонії, яка, як відомо, є вислідом ріжної сполуки сил, що не мають нічого спільного із залежністю політичних кордонів.

„Не випереджуючи усіх можливих успіхів, покищо треба цю французько-українську виставу вважати прегарним зразком духової співпраці".

—o—

НОВИНКИ

— **Українська робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, вул. Коперника 16. II. пов. Тел. 54-46.** 744-?

— **Першорядна кравецька робітня А. Дуфанця,** Львів Пасаж Миколяша, II. пов., напроти кіна „Утіха". Власні матеріяли на складі. 125013-25

— **Д-р Миронович Антін орд.** у внутрішніх недугах Львів, вул. Жовківська 64, ч. тел. 52-05. Лічення кварцовою лямпою. 1124 22-?

— **Емеритований окр. суддя Волод. Сухий** отворив адвокатську канцелярію **в Козовій.**

— **„Просвіта" в новому льокалі.** З нинішнім днем перенеслася централя Т-ва „Просвіта" у Львові з II. на I. поверх, занявши там всі кімнати після опорожнення їх Центробанком, що переніс свої бюра до власної камениці при вул. 3. Мая ч. 15. Разом зі всіми бюрами централі „Просвіти" найдуть на I. поверсі приміщення також канцелярії обох філій „Просвіти" (на місто Львів і повіт), а також велика бібліотека-випозичальня. До опорожненого централею „Просвіти" помешкання на II. поверсі спроваджується за кілька днів централя Т-ва „Сільський Господар", а до помешкання, яке займала досі бібліотека „Просвіти" (т. зв. бібліотечна саля) переноситься т-во українських дозорців „Воля", яке, діставши таке догідне приміщення, зможе тепер повести ще інтенсивнішу працю для добра своїх членів.

— **Дискусійний вечір про український правопис** відбудеться в неділю 26. ц. м. в год. 5. попол. у салі „Бесіди" (вул. Рутовського 22). Вечір уладжує „Т-во письменників і журналістів ім. І. Франка" під гаслами „Під знаком апострофу" та „Чи український інтелігент може навчитися писати правильно?" Вечір започаткує коротким відчитом д-р Михайло Рудницький. Кожний, хто тільки цікавиться нинішніми правописними болячками, кожний, хто тільки нарікає на наш правописний хаос — повинен явитися!

— **Михайло Голинський у „Дон Карльосі".** В суботу 25. лютого ц. р. виставляють у міському великому театрі премієру опери Вердія „Дон Карльос". Титулову партію співатиме, як ми повідомляли, наш артист Михайло Голинський. У понеділок 27. лютого ц. р. виставляють цю саму оперу вдруге.

— **З музичного життя.** Заходом Муз. Т-ва ім. Лисенка відбудеться в четвер 2. III. у великій салі **концерт пяністки Галі Левицької-Крушельницької.** У програмі твори Баха, Бетовена, Антона Рудницького (соната на стрілецькі теми) й Левка Ревуцького. Білети в Союзному Базарі, членські тільки в перепродажі.

— **Збірні твори В. Стефаника.** На ріжні запити, звернені до нашої редакції, подаємо до відома, що вже в найближчім часі появиться розкішне видання збірних творів В. Стефаника в однім томі з ілюстраціями В. Касіяна і М. Бутовича. До цього тому ввійдуть усі дотеперішні збірки, з яких тільки остання є ще в окремій продажі, новелі, розсипані по журналах за останні роки і нові, які автор прислав до збірного видання.

Даром

2 ЗНАМЕНИТІ НОЖИКИ ДО ГОЛЕННЯ „САЛЬФЕРС" тому, хто купить 5 шт. за 1.— зол. тільки **Перфумерія С. ФЕДЕРА, Львів, Сикстуська 7.**

Почтові висилки відворотно.

Хто предложить цей вирізок отримає 3-ий ножик безплатно.

— **До відома львівського громадянства.** В неділю, 26. ц. м. буде під церквою св. Юра збірка тільки на одну ціль: на кухню дарових обідів для безробітних. Українське громадянство повинно щедро піддержати цю добродійну акцію.

— **Вийшли на волю.** В четвер 23. ц. м. вийшли з слідчої вязниці у львівських Бриґідках на волю політичні вязні з Сокальщини, обвинувачені в приналежности до ОУН: Гриць Бабський, Василь Гарасимчук, Борис Герасименко, Андрій Дячишин і Володимир Макар. Усі вони сиділи у вязниці по 4—5 місяців. Із арештованих сокальців сидять іще у Львові Василь Макар і Павло Рак.

— **Спортові потяги.** Найближчої неділі виїздить зі Львова два лещатарські потяги в Карпати; один в год. 6.35 до Лавочного, другий в год. 6.50 до Сянок. Карта їзди до Лавочного коштує 7.20 зол., до Сянок 9 зол. Якщо зголоситься відповідне число учасників, виїде зі Львова третій спортовий потяг до Ворохти. Крім того їде до Сянок потяг з Ряшева, Ярослава, Перемишля і Самбора.

— **Академічний страйк у Львові** триває дальше. Після проголошення страйку студентами ректорати політехніки й університету оголосили оповістку, якою припинили виклади аж до відкликання. Тому, що незначна частина молоді проурядової організації противна страйкові, приходить до кривавих розправ. Під університетом страйкарі побили тяжко студента Антона Кашалю, якого відставлено до шпиталю. В другім домі техніків побили студента Пйотровського.

— **Найшли жертву снігового осугу.** Після дводневних глядань найшли трупа лещатаря Генрика Ґарапіха, що згинув підчас снігового осугу на Заросляку за Ворохтою. Вояки технічного відділу з 36 п. п. найшли його під снігом у глубині двох метрів. На тілі не було ніяких ран, отже смерть наступила наслідком удушення.

— **Вивезли касу санками.** В Суходолі пов. Бібрка пятьох озброєних грабіжників добулося в ночі до склепу української кооперативи і вкрали ріжні товари. Ті самі злодії добулися до громадського уряду і винесли велику залізну касу, в якій находилося 600 зол. Касу зложили на сани й відїхали. Поліція шукає за ними.

— **Вломники при роботі.** До будинку Каси Хорих у Надвірній вломилися в ночі злодії, розпороли касу і забрали готівку 548 зол. — Тої самої ночі дісталися злодії до канцелярії д-ра С. Шапіри в Рожнітові і розбивши касу, вкрали 400 зол.

— **Засудили комуніста.** Перед судом присяглих у Самборі станув Ізидор Моріц, родом з Будапешту, що мешкав у Дрогобичі, під замітом кольпортажі комуністичної літератури. Дістав один рік вязниці.

ГІРКО ЖИВЕТЬСЯ ЖИДАМ У СРСР.

ЄРУСАЛИМ, 24. II. ПАТ. У звязку з тяжким положенням жидів у СРСР. відбулися в Єрусалимі збори палестинських рабінів. Ухвалили м. і. проголосити в останній день місяця нісан заг. піст, робити збірки для голодних жидів у СРСР. і звернутися з відозвою до всього цивілізованого світа, щоби поміг жидам у СРСР., яких доля пригадує найгірші часи еспанської інквізиції.

ВІЙНА В ДЖЕГОЛІ ПОКІНЧИТЬСЯ СКОРО.

ТОКІО, 24. II. ПАТ. Японська військова влада вірить, що воєнні операції в Джеголі покінчаться скоро, бо правильні китайські відділи, які є біля сх. кордону тієї провінції, не ставлять опору. В китайських відділах поширюється дезертирство.

ГІТЛЕР ПОМОЖЕ АВСТРІЇ.

Гітлер сказав, що готов дати фінансову поміч Австрії, коли повалять уряд Дольфуса, розпишуть нові вибори та віддадуть владу гітлерівцям.

НЕПОРОЗУМІННЯ МІЖ ФР. ПАЛАТОЮ ПОСЛІВ І СЕНАТОМ.

ПАРИЖ, 24. II. ПАТ. Фінансовий проект із поправками, що їх приняв сенат, вертає нині до палати послів. Фінансова комісія палати приняла вчора знову ряд постанов проекту, що їх відкинув був сенат.

Непорозуміння обох палат є в справі редукції військових кредитів, яку ухвалила палата послів, а відкинув сенат, і в справі знижки платень держ. службовців. Можливо, що прийде до порозуміння. У справі кредитів уряд відграє ролю посередника та жде на вислід нарад обох палат.

ЗНАМЕНИТІ ДОЛЯРОВІ ФАЛЬСИФІКАТИ.

НЮЙОРК, 24. II. „Нюйорк Таймс" повідомляють, що стверджено, що в банковому обігу є знамениті фальсифікати 100-долярових банкнотів, сфабрикованих у СРСР. Банкноти ті почали курсувати в Шікаго в січні ц. р. і передісталися теж до Китаю. Уряди чужих держав повідомлено про це.

ЗАБОРОНЯТЬ ВИВОЗИТИ ЗБРОЮ ДО ЯПОНІЇ.

Англія хоче звернутися до урядів Зл. Держав, Франції, Італії та Чехословаччини, як головних держав, що фабрикують зброю, з внесенням, заборонити вивозити зброю до Японії.

ЕКСПОЗЕ РУМУНСЬКОГО ПРЕМІЄРА.

БУКАРЕШТ, 24. II. ПАТ. На засіданні центр. виконуючого комітету нац. селянської партії премієр Вайда Воєвод виголосив експозе про політичне положення. Підкреслив, що його кабінет веде політику попереднього уряду, заперечив чутки про непорозуміння в уряді та ствердив, що уряд поступає згідно з конституцією. Згадуючи про комуністичну акцію сказав, що готов усунути впливи комуністичних агітаторів серед населення, яке й так їм не сприяє, а є їм вороже.

Виконний комітет у постановах ствердив, що уряд Вайди Воєводи працює в повній згоді та солідарності з нац. сел. партією та втішається довірям короля й народу. Комітет вислав телеграми до Манієва та Мігаляке.

— **Український концерт у Лювен.** Дня 11. т. м. відбувся у Лювені (Бельгія) вечір українських пісень і танців, зорганізований брюссельською музичною фірмою, на дохід українських студентів лювенського університету. Програма дуже ріжноманітна, із трьох частин, складалась із оригінальних композицій Демуцького, Леонтовича та О. Нижанківського, друга із народних пісень, дум, колядок, третя із танців. Хорами проводив Р. Степаняк, думи та народні пісні співала п-і Г. Гарлез; танці йшли під проводом І. Логина і брали в них участь крім нього та молодих хлопців п-і Валенія та Н. Білас. Згадана брюссельська фірма Ляверинса видала з цієї нагоди музику та французький текст двох українських пісень „Гандзя" та „Почаївська Божа Мати"; на обгортці бачимо репродукцію рисунку О. Кульчицької.

— **Помер син французького консуля у Львові** 17-літній Клявдій Шастан. Покійний відзначався літературним талантом.

— **Ограбили інкасента.** При вул. Оборони Двірця у Львові два опришки напали в 11. год. в ночі на Б. Вільмана, інкасента фірми Керн і С-ка та забрали в нього 160 зол. і годинник. Частина грошей була власністю фірми. Вільман пізнав обох напасників у поліційному альбумі злочинців.

— **Напад на вулиці.** На вул. Тарновського у Львові двох невідомих опришків напало на Варвару Іваків, жінку директора кооперативи „Єдність". Забрали в неї торбинку з 15 зол. і ріжні речі, вартости 30 зол. Як підозрілих поліція арештувала Ф. Тресера та К. Вітошинського.

— **Випустили собак на волю.** На вул. Красіцьких у Львові живодер зловив собаку-вовчура, власність одного адвоката, тому що наймичка не вела його на ремінці. Юрба кинулася на віз, отворила дверцята та випустила на волю не лише вовчура, а й всі інші собаки, що там були. Кінець авантюрі зробила поліція, одначе віз відїхав уже пустий.

— **Заворушення безробітних.** В Голешові біля Цєшина замкнено велику фабрику цементу, наслідком чого 700 робітників стратило працю. Тому, що безробітним не видають допомог з фонду безробіття, дня 23. ц. м. зібралися біля фабрики на віче, яке поліція розігнала. Тоді на поліцію посипалося каміння, дальше робітники почали бити поліцаїв колами, вирваними із штахет, а вкінці впали револьверові стріли. У відповідь поліція стріляла теж з револьверів. Стрілянина скінчилася тим, що чотирьох робітників і вісьмох поліцаїв потерпіли рани. Коли врешті робітники розбіглися, на полі бою найшли 50 колів і кив.

— **Кривава подія на Дністрі.** Як повідомляють з Букарешту, коло місцевости Маслясчея пробувала перейти замерзлим Дністром з радянського боку на румунський родина, зложена з 5 осіб. Радянська гранична сторожа дала до них кільканадцять стрілів, від яких згинула одна дівчина, а її родичі потерпіли тяжкі рани.

— **На дорозі** біля Монастиря пов. Дрогобич найшли людського трупа з численними тяжкими ранами. Пізнали в нім 24-літнього Влад. Жолнерчика, відомого з крадіжей. Упав мабуть жертвою злодійських порахунків.

ПРИ НЕДОСТАЧІ АПЕТИТУ, зіпсованім шлунку, поганому травленні, обструкції, забуреннях переміни матерії, кропивці і сверблі натуральна гірка вода „Franciszka Jozefa" усуває з організму гнильні субстанції, що затроюють організм. Поручають її лікарі.

— **Чужинні кореспонденти в Москві.** „Шікаго Трібюн" помістило ревеляційну статтю про становище чужих кореспондентів у Москві. Автор оповідає подрібно якою густою сіткою шпіонажі оточили більшовики кореспондента „Берлінер Тагеблятту" п. Шеффера, який після відпустки, коли вернувся до Берліна не дістав уже дозволу на поворот до Москви. Шеффер пересилав деякі кореспонденції аж через німецьке посольство, але чекісти з тяких листів уміли робити копії. Більшовики інсценізували проти нього процес, закидаючи йому, що він не платить податків і ховає гроші, але процес не вдався. Всі знайомі Шеффера були заресштовані у чрезвичайці і коли він виїхав, усіх арештували аж до господині, де він наймав хату.

— **Англійські студенти.** Студенти славного англійського університету в Оксфорді влаштували цікаве віче: на тему відношення до війни. На 275 голосами проти 153 рішили, що при ніяких обставинах ніколи не підуть на війну.

— **Собача грипа.** Стокгольм досі не знав грипи, яка гуляє в інших великих містах. Зате в останніх днях розвинулась там епідемія між собаками, з усіма ознаками людської грипи. Недуга на людей не переходить. 7000 собак у Стокгольмі лікується.

— **Сніг завалив театр.** У Сієні в театрі Делля Ліцца перед виставою завалився під тягарем снігу дах. Запалася і сцена. При цьому були ранені три актори з Фльоренції, що виступали в цьому театрі гостинно.

— **Ріжні вістки.** В англійськім парляменті утворили нову партію лібералів під проводом Льойда Джорджа; є їх 13 членів і сидітимуть між членами опозиції. — Шаляпін виступив із концертом в Єрусалимі і мав великий успіх. — Міністр Індії заявив в англійськім парляменті, що покищо неможливо випустити з вязниці Гандія та інших індуських націоналістів. — На міжнародній зїзді у Люксембургу рішили відновити європейський металюргійний картель. — У Берліні помер від грипи міністр освіти з 1925/30 проф. Карло Беккер, великий сходознавець. — Поважно занедужав колишній головний командант американської армії генерал Першінг; має він 72 роки. — Між Парижем і Манілею відкрили постійний телефон; 3 хвилині розмови 800 фр.

— **Музей народньої ноші.** В Нойштаді біля Кобурга цього року відчинять музей народньої ноші. Для музею збирають етнографи вже кілька місяців народню ношу по всьому світі. Досі до Нойштаду прийшло багато фігурок у народній ноші з Кореї, Японії, Греції, Ліберії, Ляпонії, Джави, Півн. Америки, Марока та 20 інших держав. Спеціяльністю вважають найменші фігурки в світі, що прийшли з Південної Америки, а великі вони всього кілька міліметрів. Крім того є між присланими річами цікавий китайський похорон.

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ
за бл. п.
НИКОЛУ ДУРБАКА,
діяльного громадянина Войнилова
відбудеться у **вівторок 28. лютого в год. 7.**
в Успенській церкві у Львові.

— **Ще одна жертва лещатарства.** В Альпах згинув французький лещатар Гавр. Оро з Ліону. Сталося це при зїзді узбіччем гори. Він заче пив лещатами за перешкоду під снігом і впав на діл, де згинув на місці.

— **На тему „Торговельні більянси Галичини"** виголосить д-р Карло Коберсьбкий відчит в неділю 26. ц. м. в год. 10.30 передпол. в харчівні Академічного Дому. Відчит уладжує „Економічний Семинар" при т-ві „Торговельник". Вступ вільний.

З кіна.

КІНО „АПОЛЬО": *„КОНГОРІЛЛЯ"*.

Знимки із дослідної подорожі до глибин Африки, берегами Нілю аж до невідкритих досі закутин, де живуть пігмеї. Крокодилі, слони, гіпопотами, фляміньґи, як у славнім „Трейдер Горні". Знимки незакраплені ніякою аранжованою кіновою пригодою. Прецікаві побутові сцени з життя пігмеїв і ловів на малпи.

Вияснення д-ра Є. Людкевича.

(Лист до Редакції).

В імя правди і точности прошу ласкаво помістити моє вияснення відносно заміток Редакції до рецензії п. Т. Шухевича п. з. „З музичного життя" у 41. числі „Діла".

1) Не відповідає вповні фактичному станові твердження, немов-то Хв. Редакція „заздалегідь упросила одного з наших музиків, д-ра С. Л. виготовити фахову рецензію і з цею метою дала йому редакційні білети" — бо в дійсности д-рови С. Л. заоферовано ці білети в самий день концерту в 2. год. пополудні у часі його зовсім випадкової присутности в Редакції — з доданою екс пост пропозицією, — написати за те рецензію, на що він зараз таки відповів, що рецензію ледви чи зможе написати з причини цілковитого браку часу. (Редакція зрозуміла це інакше. Ред.).

2) Про абсолютний брак часу д-ра С. Л. для написання рецензії нехай засвідчить і те, що він і досі не вспів написати також рецензії із нашого співочого ювилейного фестівалю в Станиславові з дня 4. лютого, ані з вистави першої нашої музичної комедії „Жабуриння" з дня 6. лютого, — до чого був морально щонайменше в тій самій мірі зобовязаний.

3) Не є вповні згідне з правдою, немов-то д-ра С. Л. Хв. Редакція ургувала за рецензією, а правдою є натомісць те, що він від 1.—20. лютого з причини безперервних піврічних іспитів у філіях Музичного Інституту на провінції — перебував у Львові тільки по кілька годин (в днях 6., 7., 15.—16. лютого) та за весь той час із Хвальною Редакцією устно ні письменно не комунікувався. (З д-ром С. Л. говорив член Редакції д-р І. Німчук. — Ред.).

З високим поважанням

Ст. Людкевич.

Львів, 20. II. 1933.

Хто не платить за часопис, підриває рідну пресу.

СПОРТ.

ГАКІВКОВА ДРУЖИНА „УКРАЇНИ".

1931-32-ий рік був третім роком істнування гаківкової дружини „України". Мистецтв у мин. році не скінчили зі знаної причини. Дружина розіграла мин. зими 18 мечів, з чого виграла 7, ремісувала 3, програла 8. Загальне відношення воріт 32:32, поодинокі терції 7:8, 14:10, 11:14.

В дружині грало 10 грачів: Скрипій (18 мечів), Труш М. (18), Дицьо (18), Ліщинський (17), Труш Р. (17), Шиналь (17), Гофрик (15), Дмитерко (11), Лисик (7), Корейба (4). Крім того Труш Мирон грав у репрезентації Львова проти Катовиць і Кракова.

Королем стрільців у мин. сезоні 1931-32 був Труш М., що здобув 16 воріт. Другим був Труш Р. — 5 воріт, Ліщинський і Шиналь по 4, Дицьо 3.

Дружина мала два виїзди зі Львова: один до Чернівець (перший виїзд української дружини поза кордон), де розіграла 3 змагання й один виїзд до Перемишля.

В цьому сезоні (1932-33) в мистецтвах А-кл. заняла „Україна" 4-е місце після Погоні, Чорних і Лехії та має розіграти елімінаційні змагання з мистцем Б кляси, які, сподіємося, вирішить у свою користь. Крім мистець-

...хих змагань розіграла гаківкова дружина „Україна" то... ...зириські змагання з Лехією (1:1).

Теперішній склад дружини: Скрипій (ворота), Ди...ло, Лисик (оборона), Труш Р., Труш М., Ліщинський, Шиналь, Дмитерко, Магаляс (напад).

Як у копаному мячі, так і в гаківці займає „Україна" у Львові (тимсамим і в цілій Сх. Галичині) 4-е місце.

БУРЯ НАД С. К. „РУСЬ" МИНУЛА.

З найновішого числа ужгородського „Карпаторуського Голос-у" (з 22. ц. м.) довідуємося, що буря, яка була нависла над С. К. „Русь" (див. „Діло" ч. 40), проминула щасливо. Як москвофіли, так і українці члени „Руси" погодилися, мовляв, у тому, що в інтересі Т-ва не слід до нього вносити моментів політичної боротьби, бо вона може пошкодити не тільки добрій славі клюбу, але внести також непорозуміння і тертя поміж поодиноких змагунів. Потвердження цієї вістки з української сторони ще не маємо.

ГАКІВКОВЕ МИСТЕЦТВО СВІТУ.

ПРАГА. В четвер пізним вечором розіграли у Празі останній півфінальний меч за гаківкове мистецтво світу між Австрією і Німеччиною. Несподівано перемогла Австрія 2:1 (0:0, 0:0, 2:1). До фіналу гаківкових розгривок за мистецтво світу входять чотири дружини: Канада, Злучені Держави, Чехословаччина й Австрія. Фінальні розгривки починаються в суботу. — До турніру за чашу потіхи стають: Німеччина, Польща, Мадярщина і Швайцарія.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

„ЗИЗ". Сатир. гум. журнал ч. 4. З 20-го лютого 1933. Зміст: Зїзд „Молодої Музи" (з рис.). Провесна. Прімавера Ґаліціяна. „Молода Муза" і „Сфінкс Европи". „Геть з алькоголем"! Також санатор (рис). На лекції природи (рис.). Зі спорту. З жіночого руху (рис.). Мешканева криза (рис.). Чесний дедю. З рисунків Малого Ромця.

——o——

Листування Редакції.

Кореспондент „Діла" у Парижі: Ваших трьох дописів із Женеви зовсім не отримали. Видно, вони по дорозі до нас пропали.

С. Д. Б.: Поява статті, яку ми мусіли в неодному місці змінити, припізнилася наслідком завалення „Діла" іншими актуальними матеріялами.

Вп. Дописувачеві в Турці й Камінці Струм.: Не помістимо бо не бачимо Вас у списках передплатників „Діла".

——o——

БІРЖА.

Гроші.

Долар в приватних оборотах 8.91 зол.

Золото: 1 долар — 9.03, 1 дукат 84.—, 20 корон — 38.10, 10 рублів — 48.—.

Срібло: 1 корона 0.30, 5 корон 1.52, 1 рубель 1.25, 1 флюрен 0.75

Трансакції — Продажа — Купно.

Бельгія 125.10, 125.41, 124.79; Данціг 174.30, 174.73, 173.87; Голяндія 360.30, 351.20, 359.40; Льондон 30.38 30.33, 30.50, 30.20; Ню Йорк кабель 8.905, 8.925, 8.885, Париж 35.12, 35.21, 35.03; Прага 26.—, 26.—, 26.—, Швайцарія 173.65, 174.06, 173.22, Берлін 213.05

Акції.

Банк Польський 75.—, 75.25, 75.—.

Збіже.

Льоко Підволочиська. Ціни біржеві — ринкові.

Пшениця двірська 740 33.00—35.50, пшениця двірська 720 32.00—32.50, пшениця збірна 31.00—31.50, жито одноціле 17.25—17.50, жито збірне 16.25—16.50, ячмінь двірський 13.75—14.25, ячмінь на мливо 12.25—12.75, висівки житні 7.50—7.75, висівки пшеничні 7.50—7.75, висівки пшеничні грубші 7.75—8.25.

Льоко Львів: пшениця двірська 740 34.50—35.00, пшениця двірська 720 33.50—34.00, пшениця збірна 32.50—33.00, жито однородне 18.75—19.00, жито збірне 17.75—18.00, мука пшенична люксусова 59.00—60.00, мука пшенична 50 прц. „00" 56.00—58.50, мука пшенична 60 прц „0" 55.00—56.00, мука житня 55 прц. „00" 34.50—35.00, мука житня 65 прц. „0" 32.50—33.00, висівки житні 7.75—8.25, висівки пшеничні 9.00—9.25, висівки ячмінні 7.75—8.25. Інші курси незмінені.

Зміна адреси 1 зол. Можна присилати почтовими марками.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Субота, 25. II. год. 3.30 попол. „Розбійники" (зниж. ціни).

Субота, 25. II. год. 7.30 веч. „Дон Карльос" премієра та ювілей дир. Должицького.

Неділя, 26. II. год. 3.30 попол. „Розбійники". Ціни найнижчі. (Абон. 7).

Неділя, 26. II. год. 7.30 веч. „Цезар і Клеопатра" (Абон. 8).

Понеділок, 27. II. год. 7.30 веч. „Дон Карльос".

Вівторок, 28. II. год. 7.30 веч. „Розбійники".

Театр Ріжнородностей.

Субота, 25. II. год. 7.30 веч. „Мадмуазель" (Абон. 7).

Неділя, 26. II. год. 3.30 попол. „Джім і Джіл". Ціни найнижчі. (Абон. 5).

Неділя, 26. II. год. 7.30 веч. „Мадмуазель". Ост. раз. (Абон. 7).

Понеділок, 27. II. год. 7.30 веч. „Джім і Джіл" (Абон. 5).

Вівторок, 28. II. год. 7.30 веч. „Джім і Джіл".

Кіна.

АДРІЯ: „Вулькан сміху".

АПОЛЬО: „Конгорілля".

АТЛЯНТІК: „Аріяна" (на осн. Кльода Авета).

КАСІНО: „Кохання в авті".

КОЛІСЕЙ: „Погасаюче полумя" та ревія „Кохання з перешкодами".

КОПЕРНИК: „Вікторія і її гузар" (Іван Петрович).

МАРУСЕНЬКА: „Вікторія і її гузар" (Іван Петрович).

МІРАЖ: „Кохання в синяві неба" (Норма Шірер).

ОАЗА: „Чарлі ритує Европу" й ревія.

ПАЛЯС: „Спів, цілунок, дівчина".

ПАН: „Блакитний експрес".

ПАСАЖ: „У країні непевного завтра", „Її перший цілунок" (Анні Ондра).

ПРОМІНЬ: „Хам".

СТИЛЕВЕ: „Цариця підземелля" та ревія.

УТІХА: „Новочасний Дон Кіхот" (із Гар. Льойдом) і ревія „20.000 долярів".

ХИМЕРА: „Грішниця" та „Фліп і Фляп"

Закордонне радіо.

Субота, 25. лютого 1933.

Братислава (279,3) 16.10 19.25 Концерт, 20.00 „Монсіє де Папільон" оп. Біяля, **Штрасбург** (345,2) 22.00 Оперетки Плянкета 1) „Ле Шевальє Ґастон", 2) „Ле Фіянс де Марго", **Білгород** (429,7) 16.00 Нар. пісні, 20.00 Опера. **Рим** (441,2) 13.00 Оркестра, 20.45 Опера. **Відень** (518,1) 11.30 Капеля, 16.15 Концерт, 20.30 „Ді толле Тересе" оп. Реніша, **Мінхен** (532,9) 20.00 Веселий вечір, **Харків** (337,5) 10.00, 15.00, 18.40 Концерт, 13.15 Мистці, 17.40 Гумор, сатира, 24.00 Оп. арії, **Москва** (1000) 17.25 „Псковянка" оп. Рімського-Корсакова (Доосв. 720)

Неділя, 26. лютого 1933.

Кенігсберґ (217,1) 12.00 Концерт, 15.30 Пісні, 20.10 „Лібе ім Шне" оп. Бенацького, **Братислава** (279,3) 10.30 Концерт, 16.30 Словацькі пісні, **Мілано** (331,4) 12.30 Концерт, 21.00 Опера, **Штутгарт** (360,6) 10.15 Два фортепяни, 19.30 „Схоплення сабінок" комедія Ш...гана, **Букарешт** (394,2) 20.00 Офенбахові оперетки, **Білгород** (429,7) 12.30, 19.30 Пісні, **Рим** (441,2) 12.30 Концерт, 20.45 „І бріґанті" оп. Офенбаха, **Відень** (518,1) 10.30 Брамсова соната е-моль, 15.30 Смичк. квартет, 19.25 Пісні, **Будапешт** (550,5) 19.30 „Княжна долярів" оп. Фаля, **Любляна** (575) 20.00 Спів, 20.45 Куплети, **Харків** (937,5) 10.20, 15.15, 17.40 Концерт, 13.15 Звуковики, 16.30 Концерт для дітей, 18.40 Трубна орхестра.

Львівське радіо.

Субота, 25. лютого 1933.

12.10, 18.20 Грамофон, 13.10 Метеорол. комунікат, 13.15 Шк. поранок, 15.15 Господарський комунікат, 15.35 Від куліґа до куліґа (для дітей), 16.00 Грамофон, Сільва рерум, 16.20 Для матуристів: „Римське цісарство", 16.40 Можливости побіди у рос. польській війні 1831 р., 17.00 Для хорих, Сальонова орхестра, 17.30 Концерт, 17.40 Відчит, 18.00 Для матуристів: „Ігн. Красіцький", 18.25 Легка музика, 18.55 „Густав Майрінк" фейл., 19.10 Всячина, 19.30 На овиді, 19.45 Прес. рад. денник, 20.00 „Що хочете танцювати?" (орхестра, спів, два фортепяни), Спортові вістки, 22.05 Шопенівський концерт, 22.40 „Тайна осміху" фейл., 22.55 Комунікати, 23.00 Танкова музика.

Неділя, 26. лютого 1933.

11.35 Місійний відчит, 12.10 Метеорольоґ. комунікат, 12.15 Симфонічний поранок, „Одно з грізніших небезпек робітничої дитини" відч., 14.00 Пастівний цукор і його пристосування, 14.20, 15.00 Музика, 14.40 Що чувати, що треба знати, 16.00 Для молоді: „Що чувати в світі?" „Танок слонів", 16.25 Грамофон, Сільва рерум, 16.45 Танок і таночний звичай, 17.00 Нар. пісні (хор зі Сокільник), 17.20 Концерти, 18.00 Французькі пісні, 18.20 Фортепян, 18.45 „Неділя на провінції", 19.00 Всячина, 19.20 Грамофон, 19.25 Весела авдиція, 20.00 Скрипка (Васа Пшигода), 21.00 Поморська авдиція, 22.00, 22.02 Спорт, 22.10, 23.00 Танкова музика, 22.55 Комунікати.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Подяка. Після виходу зі слідчої вязниці у Львові на волю складаємо сердечну подяку Вп. меценасові д-рові В. Старо...ському, вп. п. Трачевій і всім тим громадянкам із Сокальщини, які поспішили нам з допомогою. Одночасно дякуємо Хв. Редакціям „Діла", „Неділі" і „Мети" за безплатну висилку тих часописів. — Сокаль, 24. II. 1933. **Гриць Бабський, Василь Гарасимчук, Борис Герасименко, Андрій Дячишин, Володимир Макар.**

Чи приєднали Ви „ДІЛОВІ" бодай одного передплатника? Чим більше буде передплатників, тим кращий буде щоденник!

Чарка здоровля!

Одиноким засобом для віднови та збереження здоровля — це енерґієтвірча віджива — ОВОМАЛЬТИНА, багата у вітаміни. Для доброго смаку, кожний з правдивою насолодою випиває чарку ОВОМАЛЬТИНИ, чим приспособлює собі таку скількість субстанцій віджививчих, яку нинішна наука вважає за найкращу.

Чарка ОВОМАЛЬТИНИ — це знаменитий напиток, який повинен бути при кожній їді.

ОВОМАЛЬТИНА — це сполука яєць, молока, солоду та какао, засібна у діястазу та лецитину, а притім легкостравна та дуже вигідна для приряджения.

OVOMALTINE

Ціни: пушка 125 гр. зол. 2.50. 250 гр. зол. 4.30, 500 гр. зол. 7.80

Fabryka Chemiczno-Farmaceutyczna Dr. A. WANDER, Sp. Akc. KRAKÓW

Можна дістати у всіх аптиках і дроґеріях. Зразки і брошури висилаємо безплатно.

ГОДИННИКАРСЬКІ роботи виконує прецизійно й дешево Мандль, Коперника 14, проти кіна „Коперник". 1197 10-10

РУТИНОВАНИЙ концipієнт (четвертий рік практики) шукає місця в адвоката. Ближчі інформації у д-ра Федака, Львів, Сикстуська 18. 1474 1—2

КУПЛЮ австрійські почтові марки з передруком У. Н. Р. і З. У. Н. Р. чисті і з печаткою, особливо невідділені на копертах за кожну ціну. Адреса: Dr A. Holovka, Praha 29. C. S. R.

ДАРМО Читачам „Діла". Напиши: імя, рік, місяць уродження, стан родинний, окреслю докладно характер, здібности, призначення, подам дармо найважніші факти Твого життя. На видатки канцелярійно-почтові залучити один зол. почтовими марками. Психо-графольоґ Szyller-Szkolnik, редактор часопису „Swit" — Warszawa, Żórawia 47. 1394 3-3

УНЕВАЖНЮЮ книжечку львівської Каси Хорих виставлену на імя Володимира Целевича, редактора, замешкалого, Львів пл. Юра ч. 4. 1465 2—3

Вже вийшла 3-я кн.

„ВІСТНИКА"

із змістом:

О. Ольжич, О. Теліга, Е. Маланюк, Н. Лівицька-Холодна, Т. Курпіта, Б. Ніжанковський — поезії, Л. Мосендз — Засів, Жорж Іман — Мовчати, Ст. Смаль-Стоцький — Немолів (спомини), Е. Сінклер — Мертвий Дім, о. Ст. Сивчело — Протикатолицькі упередження, А. Віслє — Ясеська Дитина, І. Гончаренко — Тактика держав. перевороту, Л. Мосендз — Джон Гелсворси, Дм. Донцов — Колтунський консерватизм, М. Л. — З пресового фільму, Бібліографія. Від і до наших передплатників. Адреса: Чарнецького 3 м. 6. Чекове конто 5000.371.

ПЯНІНА першорядні по знижених цінах, на догідних умовинах. Купно, продажа; заміна уживаних інструментів.

НОВАЦКІ Пілсудського 17. Тел. 35-21.

ВЕСЕЛКА **ВЕСЕЛКА**

виходиме раз у місяць в 8—16 сторін друку. — Кожного кварталу отримають передплатники, як додаток до „Веселки", черговий випуск „Театральної Бібліотеки". — З кінцем року дістає кожний передплатник „Веселий Календар". — Річна передплата на „Веселку" враз з додатками у краю 6 зол., за границею 1½ дол. Передплата на „Веселку" без додатків 2 зол. річно в краю і пів доляра річно за границею. Адреса Редакції й Адміністрації: „Веселка", Львів, Куркова 10. — „Veselka", Leopol, Poland, Kurkowastr. 10.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10